

PFK Sveriges framtid

Diskussionsunderlag PFK Sveriges årsmöte 2020

Bakgrund

Pressfotografernas klubb (PFK) startades 1930 som en kamratförening för fotografer verksamma inom den klassiska pressfotografin. PFK Sverige och de lokala distrikten var en naturlig samlingsplats för fotografer som jobbade på landets olika tidningsredaktioner. Årets Bild har sedan 1942 varit en ryggrad i PFKs verksamhet och är än idag enligt medlemmarna (PFK-enkät 2019) den absolut viktigaste delen av PFK.

Sedan 1930 till idag har det skett en drastisk förändring i medielandskapet och därmed också i förutsättningarna för pressfotografer. Det finns endast ett 60-tal fastanställda pressfotografer i Sverige (enligt en undersökning av Journalisten 2017). Merparten av PFKs 555 medlemmar är egenföretagare (en arbetsform som i sig tillför andra behov och utmaningar än anställning) och en majoritet av medlemmarna får en stor del av sin inkomst utanför det journalistiska fältet (PFK-enkät 2019).

På årsmötet 2019 fick styrelsen i uppdrag att ta fram ett konkret förslag för ett möjligt samgående med SJF/SFF.

§26 från PFK Sveriges årsmöte 2019

Rickard Nilsson och Stina Stjernkvist har undersökt samgående med SJF eller SFF, eller ej. Styrelsen ska undersöka en fortsättning av förhandlingar med SJF eller SFF eller annan lösning.

Styrelsen i PFK Sverige ser ett behov hos många yrkesverksamma medlemmar att få utökat stöd i sitt yrkesutövande, något som en kamratförening i nuvarande form inte kan erbjuda. Samtidigt ser vi att det finns enorm kraft, kunskap och erfarenhet hos våra medlemmar (unga som gamla) som vi gärna skulle se förvaltades i en organisation med bättre förmåga att ta det vidare. Vi tror att både vi och en större organisation skulle vinna på ett samgående. PFK:s medlemmar får ta del av den infrastruktur och de stöd som erbjuds och kan samtidigt bidra med viktig erfarenhet och synvinklar som stärker en befintlig förening.

Det är vårt uppdrag som styrelse för PFK att se till att PFK tillvaratar pressfotografernas och bildens intressen. Vi ser en enorm potential i att ansluta oss till en större organisation och därmed få en röst i det politiska påverkansarbetet och allmänna samtalet.

Konklusion

PFK befinner sig vid ett vägskäl.

Föreningen kan fortsätta vara en kamratförening där fokus ligger på lokalt umgänge, men där både resurserna och antalet medlemmar minskar och som är beroende av ideellt engagemang, vilket har avtagit allt mer de senaste åren.

Intäkterna för PFK:s flaggskepp Årets Bild har de senaste åren minskat i takt med medlemstappet och sponsorernas allt mer ansträngda ekonomi. Detta har i sin tur påverkat tävlingens omfång och genomslagskraft.

PFK Sveriges syfte är enligt stadgan att *tillvarata medlemmarnas utveckling och intressen på områden som utbildning, arbetsmiljö och arbetsmarknad samt efter förmåga ge stöd i sociala och praktiska frågor. Föreningen skall verka för att vidmakthålla, stimulera och utveckla press- och dokumentärfotografering på hög etisk och tekniskt nivå samt främja gott kamratskap medlemmarna emellan.*

Styrelsen anser att PFK i nuläget och i framtiden inte kommer kunna uppfylla stadgarna i den form föreningen är i idag.

Att PFK går upp i en starkare organisation kommer bidra till att höja bildens status och stärka fotografens roll. Vi hoppas även få större genomslagskraft när det gäller politisk påverkan i frågor om upphovsrätt, fulavtal och oskäligen arvoden, utan att för den skull tumma på gemenskap och lokala sammankomster och julbord.

Lokala styrelser kan bedriva samma verksamhet utan att behöva tid och pengar på redovisning, protokoll och bankavgifter. Samtidigt kan en arbetsgrupp bestående av nuvarande "gamla PFKare" fokusera på arbetet med Årets Bild.

Engagemanget för PFK som förening har stadigt minskat, både i medlemsantal och minskat engagemang från medlemmarna. Det är en tydlig trend som oroar oss i styrelsen för PFK Sverige. Vi befarar att föreningen inom kort kommer försvinna om ingenting görs. Tävlingen Årets Bild tittar på sjunkande intäkter i takt med att sponsorer försvinner och själva får sämre ekonomi. Att samgå med en större organisation framtidsäkrar tävlingens existens och med dess medel kommer tävlingen kunna eleveras och få större medial spridning och status. Vi lägger därför fram information om alternativen om samgående med antingen Svenska Journalistförbundet (SJF) eller Svenska Fotografers Förbund (SFF) för att påbörja diskussionen inför en omröstning på årsmötet våren 2021.

Information om SJF och SFF

Svenska Journalistförbundet (SJF)

Journalistförbundet är ett partipolitiskt obundet yrkes- och fackförbund för den svenska mediebranschen. Förbundet organiserar drygt 14 000 medlemmar där cirka 9 000 har någon form av anställning, 1 700 är frilansare, 2 600 är pensionärer och 750 är studerande. Förbundet har till uppgift att tillvarata sina medlemmars fackliga, ekonomiska, sociala och ideella intressen samt att verka för en god yrkesetik.

Sedan 1986 har Journalistförbundet lämnat ekonomiska bidrag till PFK för olika ändamål. Det avtal som nu reglerar detta är från 2018 och anger att förbundet ska utge 100 000 kronor årligen till PFK Sverige som ska användas som prissumma till Årets Bild.

En av de centrala delarna i förbundets verksamhet är arbetet med upphovsrätt, där förbundet arbetar på många sätt och på olika nivåer. Förbundet biträder till exempel enskilda medlemmar – både anställda och frilansare – i avtalsförhandlingar om upphovsrätt, men även klubbar i fråga om upphovsrättsliga (vidare)användningar.

Journalistförbundet samarbetar med en rad organisationer i Sverige, Norden och Internationellt. Förbundet är medlemmar i bland annat TCO och KLYS. Journalistförbundet är remissinstans i många frågor som rör medlemmarnas arbete, yttrandefrihet, sekretess, offentlighetsprincipen med mera.

Journalistförbundets kansli ligger på Vasagatan 50 i Stockholm i ett hus som vi själva äger.

Ny organisation för fotografer inom SJF:

Förbundet har under våren 2020 fattat beslut om att det ska bildas ytterligare en klubb, vid sidan av Frilans Riks, som är specifik för fotografer. Förbundets kansli kommer också arbeta mer med foto-frågor efter att BLF gått in i förbundet. Det blir upp till medlemmarna i den nystartade klubben att bestämma hur fotoklubben kommer arbeta och vilken verksamhet som kommer bedrivas. De som tidigare tillhört BLF de första medlemmarna i klubben. De som idag är fotografer och medlemmar i SJF kommer kunna välja att bli medlemmar i den nya klubben och därmed vara med och påverka utformning och innehåll.

Svenska Fotografers Förbund (SFF)

Svenska Fotografers Förbund är Nordens största intresseorganisation för professionella fotografer med idag strax under 2000 medlemmar. Medlemskåren består i stort av fotografer inom press, dokumentärt, kommersiellt, porträtt, konst, såväl stillbild som rörligt samt bildbehandlare och retuschörer.

Svenska Fotografers Förbunds (SFF) ändamål är att samla landets yrkesfotografer och verka för fotografyrkets utveckling i ekonomiskt, tekniskt och konstnärligt hänseende.

Förutom att bevaka fotografens upphovsrätt bevakar SFF fotografernas kultur-, arbetsmarknads-, utbildnings- och näringspolitiska intressen och är genom sitt medlemskap i KLYS (konstnärliga och litterära yrkesutövares samarbetsnämnd) remissinstans för frågor gällande vårt område. SFF jobbar också med påverkansarbete och har kontinuerliga träffar med ministrar och tjänstepersoner på departementen. SFF är även del av Bildupphovsrätt (som bland annat administrerar IR-ersättningen). Genom representanter i Konstnärsnämnden, Författarfonden och Bildkonstnärnsfonden bevakas fotografen och fotografins plats i dessa sammanhang.

SFF:s verksamhet innefattar allt från rådgivning i pris- och upphovsrättsfrågor, teknisk support, remissvar till avancerade utbildningar och riktlinjer för vår bransch. Målgruppen är främst medlemmarna men även bildköpare, beslutsfattare, media och allmänheten.

SFF har ett kansli som ligger på Hornsgatan 103 i Stockholm (samma hus som många andra upphovsrättsorganisationer). På kansliet finns möjlighet att utnyttja gemensamma utrymmen, hålla kurser i konferensrum och mindre möten i biblioteket.

Varje år budgeteras medel för lokala arrangemang. Medlemmar runt om i landet har möjlighet att söka pengar för event, föreläsningar, utbildningar m.m.

PFK kommer i så fall starta en sektion för pressfotografer/bildjournalister inom SFF.

Utvalda medlemsförmåner

SJF

- Rådgivning och förhandlingshjälp.
- Presskort
- Stipendier
- Tidningen Journalisten
- Inkomstförsäkring
- Olycksfallsförsäkring
- Möjlighet att teckna en rad olika försäkringar till förmånliga villkor – till exempel hemförsäkring, sjukförsäkring och tjänstereseförsäkring.
- Pensionslösningar. Journalistförbundet har ett väl inarbetat samarbete med PP Pension och kan erbjuda pensionssparande för frilansar.
- Kurser. Kurserna anpassas efter önskemål och intresse. Tex finns ofta rena fotokurser. Det genomförs även kurser för förtroendevalda, både anställda och frilansar.
- Afterworks, fikor, seminarier och kurser i hela landet. Föreningar/klubbar kan söka pengar centralt för en glassfika eller för att ordna ett seminarium för sina medlemmar.
- Rabatter (tåg, hotell, mm)

Utöver detta tillkommer några särskilda förmåner för SJF frilansmedlemmar:

- Specifik rådgivning och förhandlingshjälp.
- Arvodesguiden; Tjänst där frilansar lämnar rapporter om arvoden för att hjälpa andra att hitta kunder som betalar bra och undvika de som betalar dåligt.
- Frilanskatalogen. Tjänst där frilansar kan marknadsföra sig själva för att öka möjligheterna till kontakter med uppdragsgivare.
- Frilanskalkylatorn. Verktyg som hjälper frilansar att räkna fram skäliga arvoden för specifika uppdrag.
- Företagsförsäkringar. Även om man endast arbetar delvis med journalistik i sitt företag gäller företagsförsäkringen enligt vårt erbjudande hela företaget.
- Frilansavtalet.

SFF

- Juridisk hjälp – våra förbundsjurister står till tjänst med rådgivning. (Värde ca 2 000 kronor/ timme).
- Prisrådgivning – våra medlemmar kan kontakta oss i pris- och marknadsfrågor.
- Presskort
- Stipendier – vi delar årligen ut stipendier för ett värde av cirka 100 000 kronor.
- Fotografisk Tidskrift
- Varje år marknadens billigaste försäkring – SFF ger dig 45 % rabatt på premien hos Gefvert.
- Pensionspaket – Genom PP-Pension erbjuder vi pensionsspar och tillgång till deras bostadskö.
- Teknisk support – våra teknikredaktörer svarar på frågor om teknik/bildhantering.
- Kurser – SFF anordnar specialkurser riktade mot professionella fotografers behov.
- Nätverksträffar – våra medlemmar bjuds in till träffar och evenemang.
- Fotofrukost – arrangeras en gång i månaden på Best Western hotell (där vi har en förmånligt pris för medlemmar) runt om i hela landet från Luleå i norr till Malmö i söder.
- Inkassotjänst – SFF har ett avtal om inkassotjänster i Sverige & Europa.
- Hälsoundersökning – Rabatterad hälsokontroll hos företaget Balans, Sverige.
- Marknadsföring – du får gratis marknadsföring genom tjänsten "Sök fotograf".
- Rabatter – medlemsrabatter på böcker, kurser och Image-desk för fotografer med mera.

Medlemsavgift

SJF

- **1344 - 4764 kr** för frilansmedlemmen beroende på månadsinkomst (endast journalistiska uppdrag) (Minst 624 kr max 2208 kr avdragsgill).
- **1200 - 4260 kr** för anställd fotograf beroende på månadsinkomst.
- **1200 kr** för pensionärsmedlem
- **250 kr** för studentmedlem

Den som varit medlem i Journalistförbundet i 50 år (beräknat från inträdesdatum) blir automatiskt hedersmedlem och betalar ingen avgift alls till förbundet.

SFF

- **2090 kr + moms** i serviceavgift för egna företagare (avdragsgill)
- **1170 kr + moms** för anställd fotograf (avdragsgill för arbetsgivare)
- **895 kr inkl. moms** för pensionärsmedlem.
- **670 kr + moms** för studerande/assistent på skola eller praktikplats.

Medlemsavgift kan betalas i klump eller månadsvis via autogiro. Av medlemsavgiften är 170 kr/medlem öronmärkta för PFK-sektionen.

Detaljer och kommentar från SJF

<u>Månadsinkomst</u>	<u>Avgift för frilansare</u>		<u>Avgift för anställda</u>
0-12 000 kr	(60+52*)	112 kr	100 kr
12 001-18 000	(120+104*)	224 kr	200 kr
18 001-24 000	(180+156*)	336 kr	300 kr
24 001-32 000	(195+168*)	363 kr	325 kr
32 001-	(213+184*)	397 kr	355 kr

*Avdragsgill avgift till Servicebolaget.

Medlemsavgiften består av en avgift till förbundet och, i förekommande fall, en avgift till klubb och/eller sektion. Förbundsavgiften bestäms av Journalistförbundets kongress, medan respektive klubb/sektion själva beslutar om eventuell uttaxering av avgifter. Till medlemsavgiften tillkommer en premie för inkomstförsäkring som är obligatorisk för alla medlemmar som också är medlemmar i en a-kassa och som uppfyller villkoren i inkomstförsäkringen. Premien till inkomstförsäkringen är för närvarande 15 kronor/månad upp till a-kassetaket 33 000 kronor och 65 kronor/månad för de med inkomster över 33 000 kronor/månad.

Medlemsavgiften för anställda och frilansare baseras den del av månadsinkomsten där medlemmen arbetar med journalistik. För frilansare är avgiften uppdelad i två delar, där den ena – avgiften till Servicebolaget – är avdragsgill. Båda avgifterna är obligatoriska och efter avdrag är frilansarnas avgift lika stora som för anställda medlemmar.

Vid en jämförelse med SFF kan det konstateras att medlemsavgifterna i Journalistförbundet i flera fall är högre för anställda och frilansare. Men eftersom avgiften till Journalistförbundet baseras på den del av inkomsten som kommer från den journalistiska verksamheten, kan skillnaderna framstå som högre än vad de i själva verket är.

Medlemsavgifterna i SJF kommer att ses över. Avgifterna kan dock ändras först efter beslut på nästa kongress, hösten 2021.

Årets Bild

Driften av Årets Bild är den viktigaste delen av PFKs verksamhet. Styrelsen i PFK Sverige ser många utmaningar framöver för Årets Bild, framför allt när det gäller finansieringen. Bidrag från sponsorer har stadigt minskat och vi befarar att den trenden kommer fortsätta, framför allt i och med rådande situation med COVID-19. Utöver medlemsavgifterna utgörs uppemot hälften av Årets Bilds intäkter av ett enda bidrag som riskerar att falla bort redan 2021. På det hela taget gör den osäkra ekonomiska situationen för Årets Bild tävlingen sårbar och vi i styrelsen för PFK Sverige anser att ingå i en stor och stabil organisation tryggar tävlingens framtid och ger den möjlighet att expandera och förbättras.

Tanken är att den höjda medlemsavgiften i och med samgåendet med den valda organisationen ska kompenseras med sänkt deltagaravgift i Årets Bild för PFK-sektionens medlemmar. Förhoppningen är att istället för att betala styckpris för bild/reportage kommer det bli en fast deltagaravgift.

Årets Bild drivs i nuläget som aktiebolag som ägs till 100% av PFK Sveriges ordförande och styrs av en arbetsgrupp som valds av PFK Sveriges styrelse.

Årets Bild under SJF

Om PFK uppgår i fotoklubben under SJF kan en intresseförening med förslagsvis samma namn (PFK) startas för att behålla styret över Årets Bild som aktiebolag.

SJF är redan idag en av Årets Bild största sponsorer (100 000kr) och vill se över möjligheten att både bidra med mer ekonomiskt stöd samt samarbeta för att Årets Bild och dess event sprids till fler personer än tidigare.

Årets Bild under SFF

Om PFK uppgår i SFF kan medlemmarna starta en ny PFK-sektionen under SFF. Årets Bild som aktiebolag kommer i så fall avvecklas och endast drivas som tävling av PFK-sektionen, och ska fortsatt vara en tävling för endast bildjournalistik. PFK-sektionens arbetsgrupp kommer självständigt ha beslutanderätt kring Årets Bild som tävling, utställning och prisutdelning. Detta kan garanteras genom att upprätta ett kontrakt mellan SFF och PFK-sektionen.

SFF och dess kansli blir en tillgång för Årets Bild och kommer med dess ekonomiska och personella resurser underlätta både administration och genomförande samtidigt som nuvarande PFK-medlemmar behåller ansvaret. Tävlingen kommer under SFF fortsättningsvis huvudsakligen finansieras genom sponsorer.

Distriktens framtid

SJF

De nuvarande distrikten kan ombildas till intresseföreningar med samma namn och organisationsnummer men underordnade PFK under SJF. Även PFK kan bli en intresseförening eller en sektion i den nya foto/bildskapar-klubben. En intresseförening bestämmer själv om den ska drivas i föreningsform eller som ett nätverk. Kansliet kan hjälpa till vid ombildningen och underlätta framtida administration.

Journalistförbundets klubbar och intresseföreningar kan söka verksamhetsbidrag. Bland annat för att finansiera möten, men även för sociala sammankomster och seminarier/kurser.

SFF

SFF ser helst inga organisationer inom förbundet vilket gör att distrikten i dess nuvarande form inte kan ingå under SFF. Trots att distrikten i formell form inte kommer finnas kvar finns det stora möjligheter för samma slags lokala engagemang som tidigare (men utan kraven på årsmöten eller ekonomisk administration). Redan nu har SFF budgeterat en viss summa varje år för lokala engagemang. SFF samordnar bland annat fotofrukostar till rabatterat pris för medlemmar i Luleå, Malmö, Skellefteå, Umeå, Göteborg och Stockholm i dagsläget. SFF uppmuntrar medlemmar till fler lokala initiativ på mindre ort.

En potentiell PFK-sektion kommer även ha egna öronmärkta pengar från medlemsintäkterna att disponera (170kr/medlem).

Likaså kommer de pengar som innehas av varje distrikt idag kunna öronmärkas för samma geografiska område och för den verksamhet man vill bedriva.

Om viljan finns lokalt kommer olika arbetsgrupper kunna sättas ihop för att ersätta det som idag är formella distriktstyrelser. De grupper som idag bildar de olika distrikten kommer kunna jobba vidare och träffas precis som tidigare.

FAQ

Hjälp! Det kommer bli superdyrt ju?

Avgiften blir högre, men är avdragsgill för egenföretagare samt för de fotografer som har arbetsgivare som står för avgiften. Pensionärer och studerande får rabatterat pris.

Medlemmar som har varit med i båda organisationer slipper nu dubbla medlemskap. Till skillnad från idag får medlemmarna även juridisk hjälp, flera gynnsamma rabatter, ekonomisk rådgivning utöver sammankomster, julbord och föreläsningar som PFK erbjuder idag. Planen är att avgiften för att tävla i Årets Bild i och med detta kommer bli lägre.

Är ett årsmöte som hålls i juni giltigt? Enligt stadgarna ska det ske under årets första fyra månader.

På grund av pandemin COVID-19 anser styrelsen det vara force majeure att styrelsemötet senareläggs. Omständigheterna räknas som extraordinära. Flera distrikt har samtidigt bett om att hålla årsmötet i höst för att hinna ha distriktsårsmötet innan.

Hur stor del av medlemsavgiften i SJF/SFF kommer att gå till PFK?

För SJF och fotoklubben samt PFK intresseföreningen kvarstår besluten att fattas vid konstituerande årsmöte.

Under SFF kommer 170 kr/medlem bli öronmärkta för PFK sektionen. Man kan både som arbetsgrupp och enskild medlem söka pengar för PFK-evenemang.

Vad händer med distriktens pengar?

Om distrikten väljer att upplösa den lokala föreningen fördelas tillgångarna enligt beslut tagna på årsmötet och enligt gällande stadgar. PFK-sektionen/ intresseförening erbjuder distrikten att överföra pengarna till gemensamma kontot för att minska administrativa kostnader och arbete och istället öronmärka innehavande pengar för samma geografiska område och för den verksamhet medlemmarna där vill bedriva.

Vid ombildning (SJF) kommer pengarna finnas kvar i samma distriktsförening utan förändring.

Kan en vara i flera klubbar/intresseföreningar inom SJF?

Ja det går att vara medlem i en arbetsplatsklubb och samtidigt vara intressemedlem i foto/bildskapar-klubben och/eller medlem i föreningen PFK. Då kan personen betala en klubbavgift i samtliga klubbar/föreningar, det bestämmer respektive klubb/förening.

En seniormedlem kan till exempel vara medlem direkt i PFK-intresseföreningen, och samtidigt vara medlem i seniorklubben. Den personen kan också vara intressemedlem i fotoklubben.

Men vi som bara vill ses och ha trevligt tillsammans då?

PFK-intresseförening/sektionen och SJF/SFF kommer även i fortsättningen anordna sammankomster och evenemang som är öppna för icke medlemmar och informationen om dessa kommer finnas på respektives hemsida samt på sociala medier.

Kommer lokala evenemang försvinna?

Nej. De gamla distrikten kommer läggas ner men kan istället bilda grupper och ansöka om pengar liknande dagens system. Idag har distrikten krav på sig att hålla årsmöte, föra protokoll och hålla en budget vilket ska redovisas. Distrikten slipper denna typ av administration men kan fortfarande anordna lokala evenemang via ansökan till oss. Man kan även söka bidrag och medel från SFF och har därmed en större budget än tidigare att röra sig med.

Samma gäller för distrikten under SJF som både har en egen budget och pengar att söka från fotoklubben samt Journalistförbundet. Både Journalistförbundet och Frilansklubben anordnar lokala evenemang för medlemmarna.

Hur ska detta gå till?

Om medlemmarna tycker att det här är rätt väg att gå kommer PFK Sveriges styrelse lägga fram ett förslag om upplösning av förening på årsmötet våren 2021 där samtliga distrikt representeras av ombud som har rösträtt. Varje distrikt har en röst per påbörjat hundratal medlemmar. Stockholm (3 röster), Södra (1 röst), Västra (1 röst), Östra (1 röst), Dalarna/Norrland (1 röst) och Svealand (1 röst).

Beslutet måste vara enhälligt och fattas på två varandra följande ordinarie årsmöten i nuläget vilket kan ändras 2021 om stadgeändringen röstas igenom 2020. I så fall är det två på varandra följande årsmöten varav ett ordinarie.

Det beslut som fattas i våren 2021 behöver alltså fattas ännu en gång (2021-2022) för att förslaget ska gå igenom och upplösning samt samgående med vald organisation ska träda i kraft.

Varför nu?

Engagemanget för PFK som förening har stadigt minskat, både i medlemsantal och minskat engagemang från medlemmarna. Det är en tydlig trend som oroar oss i styrelsen för PFK Sverige. Vi befärrar att föreningen inom kort kommer försvinna om ingenting görs. Tävligen Årets Bild tittar på sjunkande intäkter i takt med att sponsorer försvinner och själva får sämre ekonomi. Att samgå med en större organisation framtidssäkrar tävlingens existens och med dess medel kommer tävlingen kunna eleveras och få större medial spridning och status.